

Velika noč — veliki dan.

V spomin na minule praznike spisal *Ivan Stukelj*.

budil sem se na postelji ter odprl oči. Po sobi se je razlivala žarkordeča svetloba, prihajajoča od svetilke, ki je gorela pred sliko Bogorodice, ki jo je moja mama tolikanj čislala.

Zunaj je bila še tema, komaj se je začelo šele nagibati proti jutru.

Tam v nasprotnem kotu sobe je stal na mizi jerbas, pogrnjen z belim, rdeče vezanim prtom.

Velika noč — in tam na mizi je velikonočni „blagoslov“. In pri tem pogledu mi je v srcu vzplapolalo veselje, in od tega čuvstva mi je kri toplo zaplula po vsem životu.

Velika noč! Iz daljnega mesta sem jo prišel praznovat k svojim dragim staršem kot mlad dijaček.

Tam v jerbasu pod onim prtom, ki ga je s prostimi šivi, a tako umetniško lepo v slovenskih narodnih motivih izvezla moja majka, se je skrivalo toliko okusnih velikonočnih darov, ki se jih vesele stari in mladi ljudje.

Gledal sem te darove včeraj na Veliko soboto popoldan, ko jih je skladala mama v jerbas in zraven mi razlagala njih pomen.

Na dno jerbasa je položila razno mesenino. To pomeni, da je Kristus daroval za nas svoje telo, svoje življenje, spominja pa tudi na velikonočno jagnje Judov ob izhodu iz Egipta. Klobase pa posebe pomenjajo vezi, ki so z njimi judovski vojaki zvezali Zveličarja. Vrh mesenine je položila velik kolač, ki je znamenje trnjeve krone, ki je kruto razdirala in z rdečo krvjo močila milo obličje Odrešenikovo, ki pa je zdaj nam v vesel spomin velike rešitve človeškega rodu. — K temu velikemu kolaču je seveda mama priložila za nas otroke še tudi troje malih kolačkov. — Vmes je potaknila nekoliko rdečih pisank ali pirhov, ki naj pomenjajo rane Kristusove. Vsak pih je trknila nekoliko ob mizo, da se je ubil. Tudi nas nekoč stare smrt, pa vstali bomo k novemu življenju, kakor vstane iz jajca piščice v svoje čilo življenje. Zraven je priložila troje debelih korenin hrena kot prisposodo trojih krutih žrebljev, ki je bilo z njimi na lesu križa pribito Njega sveto telo. Hren pa sploh pomenja vse bridkosti, ki jih je Zveličar prebil v svojem delovanju za blagor sveta in slednjič v najgroznejših mukah na križu. Črez ves „blagoslov“ pa je pogrnila bel namizni prt, to je tenčica, ki sta z njo telo Odrešenikovo zavila Nikodem in Jožef iz Arimateje. Navrh tega pa je pogrnila v okrasbo še en prt iz jako tanke tkanine, ki je vanjo mati z rdečimi nitmi uvezla razne simbole (prisposode) Kristusovega trpljenja in odrešenja. Na sredi je bilo jagnje z zmagovalnim bandercem, nad njim monštranca s hostjo — kruhom življenja, pod njim pa kelih, stoječ nad vinsko trto z grozdom — pijačo življenja. V enem voglu prta je bil upo-

dobljen prazen križ, ki se je na njem previjal ledjin prt Kristusov. V drugem voglu pa je bila lestvica, čez njo navzkriž sulica in drog z gobo, spodaj pa se je križalo troje žrebljev, kladivo in klešče, vrhu lestvice pa je bil petelin, ki je oznanjal Petru njegovo zatajenje. V tretjem voglu je bila trnjeva krona, na sredi prebodeno srce. V četrtem voglu pa se je videlo dvoje rib in en rak — znaki posta in pokore, okolo pa nekaj pisank, znamenje veselja. Ob robu pa so bili razni listi in cvetke.

Zatisnil sem nekoliko oči, in pred njimi so se začeli vrstiti vtiski večrajšnjega dne.

Pred procesijo vstajenja je bilo blagoslovljenje velikonočnih jedi. Iz hiš so se prikazovale največ mladenke, pa tudi gospodinje z jerbasi na glavi ter so stopale v slikovitem neredu v raznobarni praznični obleki skozi trg proti župnišču. Veselo je zvenela njih govorica, pa tudi šala. Po obilnosti jerbasa in njega pregrinjalu se je ločila bogata hiša od manj imovite. K zadnjim vrstam so se pridružile tudi siromašne ženske, ki so nosile svoj skromni „blagoslov“ v naročnih košaricah. Pa tudi z obrazov teh sirot je sijalo veselje velikonočno...

Sedaj se mi je duša zamislila daleč tja v sveto deželo. Kristus je visel na križu v groznih mukah. Ko pa je umrši sklonil glavo, je solnce zatemnelo in po vsi zemlji je bila — velika noč... Skale so pokale, grobovi so se odpirali...

Sneli so ga s križa, položili v naročje Njegove matere Žalostipolne, in za materino dušo in srce je bila — velika noč...

Položili so ga v grob. Njega ni več — velikega učitelja... Za vse one, ki so hodili za njim, vanj verovali, vanj upali, ga ljubili, je nastala — velika noč.

In črez zemljo sta se vrstili dve grozni noči bojazni in obupa. V osrčju zemlje, v duplini, v skalo vsekani, pa se je spočela tretja skrivnostna noč — noč zmage in odrešenja, in tu je bila res — Velika noč...

Stresla so se okna, zgibnila se je postelja pod menoj. Zdramil sem se iz polsna. Prvi strel tam na gričku pri farni cerkvi je oznanjal Veliko noč — veliki dan veselja.

Skozi okna je jela prodirati svetloba, v sobi pa je bledela žarkost lučke ob Marijini podobi.

Vstal sem, se oblekel in stopil k oknu. Zlat pas je zasijal na obzorju, obrobljen s črtastimi oblaki rdečih in višnjevih barv. Napočilo je jutro velikega dne, in duša se mi je zatopila v nemo molitev. (Konec.)

